

УДК 75:742.1

КОРЕКТИВИ ЛІНІЙНОЇ ПЕРСПЕКТИВИ В КОМПОЗИЦІЯХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

Студ. Д.А. Прасол, гр. БДweb-16
Наукові керівники С.І. Прасол, Т.В. Струмінська
Київський національний університет технологій і дизайну

Мета і завдання. Мета - визначити можливі корективи і основні рішення лінійної перспективи в композиціях творів живопису.

Завдання - проведення порівняльного аналізу живописних робіт надасть змогу відстежити можливі корективи і розвиток перспективного мислення та зацікавити для кращого засвоєння матеріалу з перспективи, на прикладах робіт відомих художників.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є живописні твори художників вибраної тематики. Предметом дослідження є використання корективів лінійної перспективи як засіб, що сприяє правильній передачі перспективних явищ.

Методи та засоби дослідження. Системний та порівняльний аналіз творів живопису відомих митців.

Наукова новизна, практичне значення. Проведення порівняльного аналізу перспективної побудови композиції відомих живописних полотен і виявлення коректив набуло подальшого розвитку для практичних вправ з оволодіння та засвоєння матеріалу з лінійної перспективи.

Результати дослідження. Перспективне зображення на площині не в повній мірі відповідає уявленню того, що бачить людина в природі, на периферії зображення виникають спотворення. І це добре відомо дизайнерам, художникам, архітекторам. Тому при побудові і малюванні перспектив ними вносяться відповідні корективи. Наприклад, за правилами лінійної перспективи коло в горизонтальній площині зображується еліпсом і по мірі віддалення кола від центру картини велика вісь еліпса набуває нахилу до лінії горизонту. Але розглядаючи натуру глядач цього не спостерігає, а тому митець зображує всі кола так, щоб велика вісь еліпса була горизонтальною [1].

На натюрмортах Пітера Класа "Люльки і жаровня", Кристофоро Монарі "Натюрморт з письмовим приладдям", Волкова О.М. "Натюрморт" художники внесли відповідні корективи в зображення тіл обертання.

Рис.1 Пітер Клас (1597-1661) Люльки і жаровня

Рис.2 Волков Натюрморт Перша половина XIX ст..

І ще про одне відхилення від правил лінійної перспективи. Це застосування декількох точок зору і декількох горизонтів.

Рис. 3. Рафаель Санті (1483-1520) Фреска “Афінська школа”

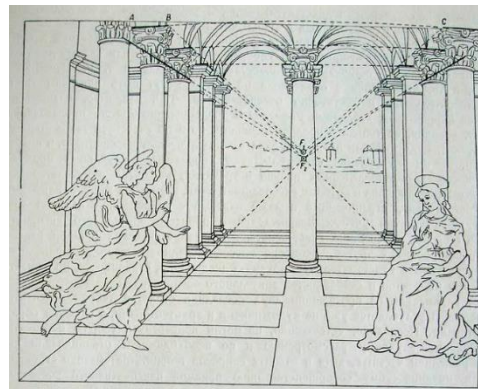
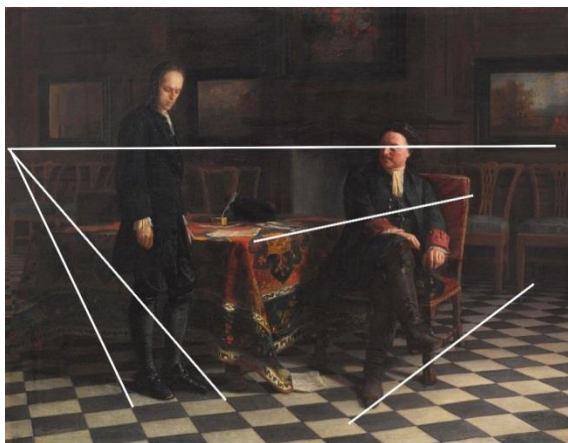

Рис.4. Ескіз до картини Рафаеля “Благовіщення”

З метою кращої передачі інтер'єру приміщення Рафаель Санті, створюючи фрески “Афінська школа”, свідомо обрав дві точки зору. З нижньої точки зору зображена стеля зали, а з верхньої – її підлога. Таким чином в цій роботі розширено межі інтер'єру.

Також дві точки збігу перпендикулярних прямих до картинної площини намічені Рафаелем на ескізі до картини “Благовіщення”.

Правильній побудові підлоги приділяли значну увагу. Так, на багатьох картинах

досить розповсюдженим є зображення підлоги, що розчленована на квадрати [2].

В повній мірі це можна прослідкувати на полотні М.М.Ге. Майже абсолютно вся підлога побудована абсолютно правильно, проте, варто зауважити, що в правій частині підлоги художник навмисно відступив від законів перспективи, з метою корегування проєкційних розмірів предметів дальніх планів.

Тобто, художники застосовували знання лінійної перспективи, поєднуючи з власним баченням, що і давало змогу глядачу відчувати реальність зображуваного, М.М.Ге(1831-1894) Петро І допитую концентруючи увагу

на головному, до чого і царевича Олексія Петровича.

спонукав кожен із митців [3].

Висновки. На прикладі відомих робіт митців різних часів добре відстежується тенденція правильної побудови, що виконується за усіма правилами лінійної перспективи з необхідними корективами. З урахуванням рішень художників, обиралися оптимальні композиційні рішення (точки центру картини та ін.), що мали на меті зосередження уваги глядача, відповідно до яких відтворювалось чітке і правдоподібне зображення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Макарова Маргарита Рисунок и перспектива: теория и практика: Учебное пособие для студентов художественных специальностей 2-е изд., испр. / М. Макарова – М.: Мир. Академический проект. – 2014. 382 с.

2. Пономарьов А.М. Перспектива: Навчальний посібник / А.М. Пономарьов – К.КНУТД. 2001. 68 с.

3. Струмінська Т.В., Прасол С.І. Пашкевич К.Л. Аналіз художніх творів як засіб вивчення дисципліни «Перспектива та тіні» / Т.В. Струмінська, С.І. Прасол, К.Л. Пашкевич // Вісник КНУТД. - 2016, - №3. - с. 206-212.